

Plenum

Tisdag 7.2.2017 kl. 14.04—17.46

11. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av fängelselagen, häktningenslagen och lagen om verkställighet av samhällspåföljder

Regeringens proposition RP 263/2016 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Arto Satonen: Ärende 11 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till lagutskottet, som grundlagsutskottet ska lämna utlåtande till.

Debatt

15.59 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (esittelypuheenvuoro): Herra puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vangeille maksettaviin taloudellisiin etuuksiin liittyviä säännöksiä. Tavoitteena on muuttaa säännöksiä siten, että vangeille maksettavat etuudet kannustaisivat vankeja nykyistä paremmin osallistumaan rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisiin toimintoihin. Tavoite on samalla yksinkertaistaa näiden etuuksien maksamista.

Ehdotuksen mukaan kaikille vangeille ja tutkintavangeille maksettaisiin käyttörahaa vankilassaoloajalta. Tämä raha olisi tarkoitettu lähinnä välttämättömien perustarvikkeiden hankintaan. Se on noin 50 euroa kuukaudessa.

Lisäksi toimintoihin osallistuville vangeille maksettaisiin toimintarahaa tai palkkaa. Toimintarahaa olisi noin 100—200 euroa kuukaudessa, palkka noin 500 euroa kuukaudessa. Toimintarahaa maksettaisiin päivärahana toimintoihin osallistuville vangeille. Toimintarahaa voitaisiin maksaa kolmen tasoisena ottaen huomioon erityisesti rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden edistymisen. Toimintarahan lisänä voitaisiin edelleen maksaa provisiota valmistuneiden työsuoritteiden perusteella esimerkiksi kokoonpano- ja pakkaustöissä. Palkkaa maksettaisiin vain niin sanottuna avolaitostyönä muun kuin Rikosseuraamuslaitoksen lukuun tehtävästä työstä.

Nämä muutokset toteutettaisiin kustannusneutraalisti. Lisäksi esitetään muutoksia muihin yksittäisiin säännöksiin. Keskeisin muista säännösmuutoksista olisi, että kuljetettaessa vankeja tai tutkintavankeja kaikki kuljetettavat henkilöt olisi tietyin edellytyksin mahdollista sitoa kuljetuksen ajaksi. Nykyisten säännösten nojalla sitominen on arvioitava erikseen jokaisen yksittäisen vangin osalta.

16.01 Kari Kulmala ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vankeuslakia, tutkintavankeuslakia ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annettua lakia. Esitys on kokonaisuutena erittäin hyvä, ja se tasapuolistaa ja yhdenvertaistaa vankien kohtelua sekä lisää heidän turvallisuuttaan.

Punkt i protokollet PR 2/2017 rd

Esityksessä ehdotetaan, että kaikille vangeille maksettaisiin jatkossa käyttörahaa vankilassaolon ajalta sekä tämän lisäksi toiminnoissa oleville vangeille maksettaisiin toimintarahaa. Tämä on perusteltu ehdotus, kuten ministeri Juuri Äsken kertoi.

Toinen esityksen keskeinen ehdotus on, että vankeuslaissa ja tutkintavankeuslaissa säädettäisiin mahdollisuudesta sitoa kaikki kuljetettavat vangit lyhytaikaisen kuljetuksen ajaksi. Pääsääntönä olisi edelleen, että vangin sitomisesta päätettäisiin yksilökohtaisen harkinnan perusteella. Ehdotus mahdollistaisi jatkossa vankien ja tutkintavankien sitomisen nykyisestä yksittäistapauksellisesta harkinnasta poiketen kuljetuksen turvallisuuteen yleisemmin liittyvien seikkojen perusteella. Mielestäni tämä on merkittävä uudistus, kun ajatellaan turvallisuutta kokonaisuutena. Kun vanki voidaan sitoa tai rautoittaa käsirautoilla, vankikuljetusten turvallisuus voidaan taata nykyistä paremmin. Pitää muistaa, että kyse voi olla myös vangin omasta turvallisuudesta huolehtimisesta. Ei olisi ensimmäinen kerta, kun kuljetuksen aikana vangit kävisivät toisiinsa kiinni ja toinen vahingoittuisi. Tällä uudistuksella parannettaisiin jatkossa myös niin sanotun pelkäävän vangin asemaa kuljetuksen aikana. Pelkät osastot kuljetuksissa eivät ole aina mahdollisia. Mielestäni käsirautoja ja sitomista tulisi käyttää mieluummin liian herkästi kuin sitä peläten — tämä kommentti perustuu käytännön kokemukseen.

16.03 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Minun on helppo jatkaa edustaja Kulmalan puheenvuorosta, koska kiinnitän huomiota hallituksen esitykseen siltä osin kuin siinä käsitellään mahdollisuutta sitoa vanki kuljetuksen ajaksi. Pidän esitystä perusteltuna erityisesti sen vuoksi, että monet vangit tietävät nykyään oikeutensa erittäin hyvin ja voivat tehdä helposti valituksia, jos laissa on joku aukkopaiikka. Lisäksi muutenkin perusoikeusmyönteinen laintulkinta edellyttää tarkkarajaista sääntelyä, kun kyse on ihmisen henkilökohtaisesta koskemattomuudesta. Tämä esitys on hyvä esimerkki siitä, että elävässä elämässä havaitaan sellainen puute lainsäädännössä, joka aiheuttaa ongelmia viranomaiselle ja yhteiskunnan turvallisuudelle. Sellaiseen on pystyttävä puuttumaan heti. Toivottavasti lakimuutos antaa paremmin viranomaisille mahdollisuuksia vankikuljetusten turvallisuuden parantamiseksi.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till lagutskottet, som grundlagsutskottet ska lämna utlåtande till.